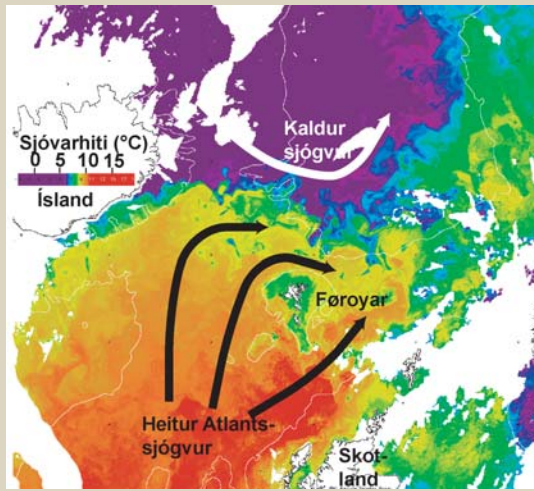

Eru streymarnir longu broyttir?

Einfaldir myndlar, sum tann á Mynd 3, kunnu hjálpa okkum at skilja gongdina; men teir kunnu ikki geva okkum álítandi forsagnir. Tað krevur meiri fullfíggaðar útrokningar, ið mugu koyra í mánaðir á heimsins sterkastu teldum, og hóast tað eru tær ikki enn fjarar fyri at siga við vissu, hvussu tað verður her hjá okkum. Nøkur tekin eru tó um, at streymarnir fram við okkum kanska longu eru farnir at vikna. Mátingar, sum Fiskirannsóknarstovan hevur gjørt í Bankarennuni, og aðrar kanningar benda á, at tað djúpa rákið av køldum sjógvi út gjøgnum hesa rennu er viknað við umleið 20 % tey seinastu 50 árin. Hetta kann vera ein partur av teimum náttúrligu broytingunum, sum altíð eru; men tað kann eisini vera eitt tekin um, at vakstrarhúsgassini hava fingið rákið fram við okkum til at vikna.

Í dag ber ikki til at avgera, hvat er rætt. Hetta kunnu bara betri útrokningar ella framtíðin siga okkum. Tað er tó vert at hava í huga, at broytingarnar kunnu koma knappliga. Mynd 5 vísir sjóvarhitin í vatnskorpunum kring okkum langafriðgjagad 2003. Sum tað sæst, vóru

Mynd 5. Sjóvarhitin í vatnskorpunum tann 18. apríl 2003, mátaður frá fylgisveini. Litstigin yvir Íslandi vísir, hvat litirnir merkja í hitastigum. Tær svartu píllarnar vísa rákið av Atlantssjógvi. Tann hvíti píllurin vísir ein kaldan streym norðaneftir. Fylgisveinamyndin er fingin frá Peter Miller, Plymouth Marine Laboratory í Onglandi.

vit umgird av heitum Atlantssjógvi; men einar 100-200 km norðan fyri Føroyar lá, sum vant, kaldur sjógvi, sum var komin norðaneftir. Hesin sjógvi er eini 5 stig kaldari enn Atlantssjógvin, og hann verður hildin burturi frá Landgrunninum av tí greinini av Atlantssjógvi, sum fer norður um Føroyar. Um henda greinin viknaði munandi, kundi tann kaldi sjógvin komið inn á grunt, og so høvdu verið stórar broytingar á Landgrunninum.

Sjóprónur - *Entelurus aequoreus*

Á Fiskirannsóknarstovuni hava vit hetta seinasta hálvannað árið sæð nógv meira av sjópróni, enn annars hevur verið vanligt. Hví tað er so, vita vit ikki, men møguliga er tað tí at sjógvin er vorðin nakað heitari.

Nakrir fiskimenn komu higar við sjóprónum, ið vórðu fingnir veturin 2003, allir inni við land, og Magnus Heinason fekk fleiri í svartkjaftratrolu á millum 400 og 500 m dýpi suður av Munkagrundinum í mai-mánað 2003. Eisini í yngultrolu á Føroyabanka, á umleið 30 m dýpi, fingust fleiri í juni. Síðani eru fleiri fráboðaðir um alt landið, stórt sæð.

Hjá sjópróni er tað so, at tað er kallfiskurin sum tekur sær av rognunum, sum hann klistrar upp á seg, rundan um miðjuna, og av teimum frá Føroyabanka vóru fleiri sum høvdu rogn uppi á sær.

Sjóprónar

Rógvi Mouritsen